

Διασυνοριακή οικογενειακή διαμεσολάβηση - Κροατία

ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ

Την 1η Νοεμβρίου 2015 τέθηκε σε ισχύ στη Δημοκρατία της Κροατίας ο νέος οικογενειακός νόμος [«Obiteljski zakon», *Narodne novine* (Επίσημη Εφημερίδα) αριθ. 103/15]. Ο νόμος αυτός αποτελείται από 10 χωριστές ενότητες, εκ των οποίων η έβδομη ρυθμίζει τα θέματα υποχρεωτικής παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών και οικογενειακής διαμεσολάβησης.

Η υποχρεωτική παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών έχει ως στόχο να διευκολύνει τα μέλη μιας οικογένειας να καταλήξουν σε συμφωνία όσον αφορά οικογενειακές σχέσεις, με ιδιαίτερη μέριμνα για την προστασία οικογενειακών σχέσεων στις οποίες εμπλέκονται τέκνα και για τις νομικές συνέπειες της μη επίτευξης συμφωνίας και της έναρξης δικαστικής διαδικασίας στην οποία κρίνονται τα προσωπικά δικαιώματα τέκνων. Η υποχρεωτική παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών διεξάγεται από ομάδα ειδικών της αρμόδιας υπηρεσίας κοινωνικής πρόνοιας του τόπου μόνιμης κατοικίας ή προσωρινής διαμονής του τέκνου ή του τόπου της τελευταίας κοινής μόνιμης κατοικίας ή προσωρινής διαμονής των συζύγων ή συμβίων. Σύμφωνα με τον οικογενειακό νόμο, δεν διεξάγεται υποχρεωτική παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών πριν από την επίστευση διαδικασίας εκτέλεσης και ασφαλιστικών μέτρων. Τα μέλη της οικογένειας συμμετέχουν στη διαδικασία υποχρεωτικής παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών αυτοπροσώπως και όχι μέσω πληρεξουσίου.

Η υποχρεωτική παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών διεξάγεται: 1) πριν από την έναρξη διαδικασίας έκδοσης διαζυγίου μεταξύ συζύγων οι οποίοι έχουν κοινό ανήλικο τέκνο, και 2) πριν από την έναρξη άλλης δικαστικής διαδικασίας για την άσκηση της γονικής μέριμνας και δικαιωμάτων προσωπικής επικοινωνίας με τέκνο. Πριν από την έναρξη της διαδικασίας έκδοσης διαζυγίου, δεν διεξάγεται υποχρεωτική παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών προς σύζυγο ή συζύγους οι οποίοι: 1) δεν έχουν ικανότητα προς δικαιοπραξία, εφόσον δεν είναι σε θέση να κατανοήσουν την έννοια και τις συνέπειες της διαδικασίας, ακόμη και με τη βοήθεια ειδικού, 2) δεν έχουν ικανότητα λήψης αποφάσεων ή 3) είναι αγνώστου μόνιμης κατοικίας ή προσωρινής διαμονής.

Η διαδικασία υποχρεωτικής παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών ξεκινά έπειτα από γραπτή ή προφορική αίτηση οποιουδήποτε των μερών προς την αρμόδια υπηρεσία κοινωνικής πρόνοιας. Με τη λήψη της αίτησης, η υπηρεσία κοινωνικής πρόνοιας οφείλει να προγραμματίσει σχετική συνάντηση και να κλητεύσει τα μέρη. Κατ' εξαίρεση, σε περίπτωση που η υπηρεσία κοινωνικής πρόνοιας θεωρεί μη ενδεδειγμένη υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις μια κοινή συνάντηση των μερών ή σε περίπτωση που ένα ή αμφότερα τα μέρη το ζητήσουν με εύλογη αιτιολογία, μπορεί να προγραμματιστούν και να διεξαχθούν χωριστές συνεντεύξεις.

Η οικογενειακή διαμεσολάβηση αποτελεί διαδικασία στην οποία τα μέλη της οικογένειας συμμετέχουν οικειοθελώς. Κατ' εξαίρεση, η πρώτη συνάντηση οικογενειακής διαμεσολάβησης πριν από την έναρξη διαδικασίας έκδοσης διαζυγίου είναι υποχρεωτική.

Η οικογενειακή διαμεσολάβηση είναι διαδικασία στην οποία τα μέρη προσπαθούν να έλθουν σε συμφωνία σε σχέση με κάποια οικογενειακή διαφορά, με τη βοήθεια ενός ή περισσότερων οικογενειακών διαμεσολαβητών. Ο οικογενειακός διαμεσολαβητής είναι αμερόληπτο πρόσωπο που έχει λάβει ειδική κατάρτιση και είναι εγγεγραμμένο στο μητρώο οικογενειακών διαμεσολαβητών. Βασικός στόχος της διαδικασίας οικογενειακής διαμεσολάβησης είναι να καταρτιστούν ένα σχέδιο για την από κοινού άσκηση της γονικής μέριμνας και άλλες συμφωνίες σε σχέση με το τέκνο. Πέραν του στόχου αυτού, στο πλαίσιο της οικογενειακής διαμεσολάβησης τα μέρη μπορούν επίσης να συμφωνήσουν για οποιοδήποτε περιουσιακό ή άλλο ζήτημα.

Δεν διεξάγεται διαδικασία οικογενειακής διαμεσολάβησης: 1) στις περιπτώσεις που η ομάδα ειδικών της υπηρεσίας κοινωνικής πρόνοιας ή ο οικογενειακός διαμεσολαβητής κρίνει ότι η κοινή συμμετοχή των συζύγων στη διαδικασία οικογενειακής διαμεσολάβησης δεν είναι δυνατή λόγω ενδοοικογενειακής βίας, 2) εάν ένας ή και οι δύο σύζυγοι δεν έχουν ικανότητα προς

δικαιοπραξία και δεν είναι σε θέση να αντιληφθούν την έννοια και τις νομικές συνέπειες της διαδικασίας, ακόμη και με τη βοήθεια ειδικού, 3) εάν ένας ή και οι δύο σύζυγοι δεν έχουν ικανότητα λήψης αποφάσεων, 4) εάν οποιοσδήποτε των συζύγων είναι αγνώστου μόνιμης κατοικίας ή προσωρινής διαμονής.

Οικογενειακή διαμεσολάβηση μπορεί να διεξαχθεί ανεξαρτήτως οποιασδήποτε δικαστικής διαδικασίας, πριν από την έναρξη δικαστικής διαδικασίας, κατά τη διάρκεια ή μετά το πέρας αυτής. Σύμφωνα με τον οικογενειακό νόμο, δεν διεξάγεται οικογενειακή διαμεσολάβηση πριν από την επίσπευση διαδικασίας εκτέλεσης και ασφαλιστικών μέτρων. Κατ' εξαίρεση, κατά τη διαδικασία εκτέλεσης που έχει ως στόχο την άσκηση δικαιωμάτων προσωπικής επικοινωνίας με το τέκνο, το δικαστήριο μπορεί να υποδείξει στα μέρη να προσφύγουν σε οικογενειακή διαμεσολάβηση. Στο πλαίσιο αυτό, αφού συνομιλήσει με τα μέρη και λάβει υπόψη τα δεδομένα της υπόθεσης, το δικαστήριο μπορεί να αναβάλει την εκτέλεση για τριάντα ημέρες και να διατάξει συνάντηση του τέκνου με ειδικό επαγγελματία ή να προτείνει στα μέρη να προσφύγουν σε οικογενειακή διαμεσολάβηση προκειμένου να καταλήξουν σε συμφωνία σε σχέση με τη διαφορά. Εάν είναι απαραίτητο, το δικαστήριο μπορεί, με ειδική απόφαση, να ρυθμίσει αναλυτικότερα την άσκηση δικαιωμάτων προσωπικής επικοινωνίας κατά τη διάρκεια της συνέντευξης με ειδικό επαγγελματία ή κατά τη διάρκεια της οικογενειακής διαμεσολάβησης, εκτός εάν η προσπάθεια οικογενειακής διαμεσολάβησης υπήρξε ανεπιτυχής ή εάν απαιτείται να διαταχθούν επείγοντα μέτρα.

Ο οικογενειακός διαμεσολαβητής και τα λοιπά πρόσωπα που εμπλέκονται στη διαδικασία οικογενειακής διαμεσολάβησης οφείλουν να τηρούν εμπιστευτικές τις πληροφορίες και τα στοιχεία που περιέρχονται σε γνώση τους σε σχέση με τρίτα πρόσωπα κατά τη διαδικασία της οικογενειακής διαμεσολάβησης, εκτός εάν: 1) είναι απαραίτητη η κοινοποίηση των πληροφοριών αυτών προκειμένου να καταρτιστεί ή να εκτελεστεί η συμφωνία ή 2) είναι απαραίτητη η κοινοποίηση των πληροφοριών αυτών για λόγους προστασίας τέκνου του οποίου η ευημερία τίθεται σε κίνδυνο ή προκειμένου να αποτραπεί κίνδυνος σοβαρής βλάβης της ψυχικής ή σωματικής ακεραιότητας προσώπου. Ο οικογενειακός διαμεσολαβητής έχει την υποχρέωση να ενημερώσει τα μέρη σχετικά με το πεδίο εφαρμογής της αρχής της εμπιστευτικότητας.

Όσον αφορά τη συμφωνία που καταρτίζεται στο πλαίσιο οικογενειακής διαμεσολάβησης, ο οικογενειακός νόμος ορίζει ότι το σχέδιο για την από κοινού άσκηση της γονικής μέριμνας ή οι τυχόν άλλες συμφωνίες στις οποίες καταλήγουν τα μέρη στο πλαίσιο της διαδικασίας οικογενειακής διαμεσολάβησης πρέπει να καταρτίζονται εγγράφως και να υπογράφονται από όλα τα μέρη, και ότι έχουν την ισχύ εκτελεστού εγγράφου εφόσον επικυρωθούν από το δικαστήριο κατά την εκούσια δικαιοδοσία, με αίτημα των μερών.

Σε περίπτωση που τα μέρη δεν συμφωνήσουν σε σχέδιο από κοινού άσκησης της γονικής μέριμνας ή στη ρύθμιση άλλης αμφισβητούμενης οικογενειακής σχέσης, ο οικογενειακός διαμεσολαβητής δηλώνει στην έκθεσή του για την αναστολή της διαδικασίας οικογενειακής διαμεσολάβησης κατά πόσον αμφότερες οι πλευρές συμμετείχαν σ' αυτήν ενεργά. Η έκθεση για την αναστολή της διαδικασίας οικογενειακής διαμεσολάβησης κοινοποιείται στους συμμετασχόντες. Ο οικογενειακός διαμεσολαβητής υποβάλλει έκθεση για την αναστολή της διαδικασίας οικογενειακής διαμεσολάβησης στο δικαστήριο το οποίο διέταξε την αναστολή της δικαστικής διαδικασίας λόγω της έναρξης της διαδικασίας οικογενειακής διαμεσολάβησης.

Σε περίπτωση που κατά τη διάρκεια δικαστικής διαδικασίας τα μέρη προτείνουν από κοινού να επιλυθεί η διαφορά με προσφυγή σε οικογενειακή διαμεσολάβηση, το δικαστήριο μπορεί να αναστείλει τη δικαστική διαδικασία, περίπτωση κατά την οποία τάσσει τρίμηνη προθεσμία για την απόπειρα επίλυσης της διαφοράς με οικογενειακή διαμεσολάβηση. Σε περίπτωση που κατά τη διάρκεια δικαστικής διαδικασίας το δικαστήριο θεωρήσει ότι υπάρχει δυνατότητα συμβιβαστικής επίλυσης της οικογενειακής διαφοράς, μπορεί να υποδείξει στα μέρη την προσφυγή σε διαδικασία οικογενειακής διαμεσολάβησης. Εάν τα μέρη συμφωνήσουν να προσφύγουν σε διαδικασία οικογενειακής διαμεσολάβησης, το δικαστήριο αναστέλλει τη δικαστική διαδικασία και τάσσει τρίμηνη προθεσμία για την απόπειρα επίλυσης της διαφοράς με οικογενειακή διαμεσολάβηση. Εάν δεν καταστεί δυνατή η επίλυση της διαφοράς με οικογενειακή διαμεσολάβηση εντός της τρίμηνης προθεσμίας που έχει οριστεί από το δικαστήριο ή εάν τα μέρη ζητήσουν τη συνέχιση της δικαστικής διαδικασίας πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής, το δικαστήριο διατάσσει τη συνέχιση της δικαστικής διαδικασίας. Πριν αποφασίσει την αναστολή της δικαστικής διαδικασίας, το δικαστήριο οφείλει να εκτιμήσει κατά πόσον η αναστολή ενδείκνυται ενόψει τυχόν ανάγκης να επιβληθούν επείγοντα μέτρα στις περιπτώσεις κατά τις οποίες κρίνονται τα δικαιώματα και συμφέροντα τέκνου.

Κατά τη διαδικασία οικογενειακής διαμεσολάβησης, ο διαμεσολαβητής οφείλει να ενημερώσει τους συμμετέχοντες ότι είναι υπεύθυνοι για την ευημερία του τέκνου, ενώ μπορεί να παράσχει τη δυνατότητα στο τέκνο να εκφράσει την άποψή του κατά τη διάρκεια της διαδικασίας οικογενειακής διαμεσολάβησης, με τη συναίνεση των γονέων του.

Ο διαμεσολαβητής ο οποίος διεξήγαγε τη διαδικασία οικογενειακής διαμεσολάβησης δεν μπορεί να συντάξει γνωμοδοτήσεις ή οικογενειακές αναφορές ή να συμμετάσχει άλλως στη δικαστική διαδικασία στην οποία κρίνεται η διαφορά για την οποία τα μέρη προσέφυγαν σε οικογενειακή διαμεσολάβηση, παρά μόνο στις περιπτώσεις που αυτό επιτρέπεται από τον νόμο.

Εάν η οικογενειακή διαμεσολάβηση διεξάγεται από οικογενειακό διαμεσολαβητή ο οποίος εργάζεται σε υπηρεσία κοινωνικής πρόνοιας, τα μέρη δεν βαρύνονται με την αμοιβή του. Εάν η οικογενειακή διαμεσολάβηση διεξάγεται από διαμεσολαβητή ο οποίος δεν εργάζεται σε υπηρεσία κοινωνικής πρόνοιας, τα μέρη βαρύνονται με τα έξοδα συμμετοχής του στη διαδικασία.

Οι διατάξεις που ρυθμίζουν τη διαμεσολάβηση εφαρμόζονται αναλογικά και για τη διαδικασία της οικογενειακής διαμεσολάβησης.

Για περισσότερες πληροφορίες, βλέπε:

Οικογενειακός νόμος (Επίσημη Εφημερίδα αριθ. 103/15)

Κανόνες οικογενειακής διαμεσολάβησης («Pravilnik o obiteljskoj medijaciji», Επίσημη Εφημερίδα αριθ. 106/14)

Νόμος περί διαμεσολάβησης («Zakon o mirenju», Επίσημη Εφημερίδα αριθ. 18/11)

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΑΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Τελευταία επικαιροποίηση: 23/08/2018